

Ho ho, niet te snel, Europa!

Geplaatst op donderdag 08 november 2012 | 



Als zoveelste stap om de crisis te bezweren, wil Europa een begrotingspact afsluiten met haar lidstaten. Een pact dat de lidstaten wil opleggen om een eigen inkomsten- en uitgavenbeleid te voeren en begrotingen in evenwicht te hebben. Tegelijk ook een pact dat nog verregaander gevolgen zal hebben op de autonomie van de lidstaten. Vakbonden, nationale parlementen en het middenveld moeten dit stoppen, voor het te laat is. En, dat terwijl er van stappen naar een sociaal Europees luik geen sprake is.

Wat komt er op ons af?

Vrijdag 19 oktober was het verzamelen geblazen aan de Poel in Gent voor een studiedag over 'de Europese Unie in crisis'. De drie vakbonden, Attac en LEF slaagden erin meer dan 100 geïnteresseerden op de been te brengen voor een academisch voormiddagdeelte en een politiek luik in de namiddag.

Iets over de Europese Unie vertellen aan vakbondsmilitanten is niet evident om meerdere redenen. Ik vat ze bondig samen: de EU lijkt een ver-van-mijn-bed-show (*is het niet, want grijpt net heel ingrijpend in op tastbare zaken dichtbij, uw portemonnee om maar iets te zeggen*), de EU en haar besluitvorming zit ingewikkeld in elkaar (*absoluut!*). Daarom brachten de organisatoren in de voormiddag drie academici die elk vanuit hun invalshoek het ABC van de structuur en werking van de EU met succes probeerden duidelijk te maken.

Professor Mestrum ontrafelde de ingewikkelde besluitvorming en structuren in de Europese Unie.

Hoe ondemocratisch de Unie is vergeleken met nationale staten. De EU werkt aan haar democratie met allerlei verdragen. Spijtig genoeg treden sociale bewegingen meestal op als een verdrag er al is. De boodschap van prof. Mestrum is er één om proactiever te handelen vanuit de nationale parlementen, het middenveld en de sociale bewegingen. Professor Rayp had het over het gevoerde economisch beleid sinds de financiële crisis. Een aantal 'constructiefouten' van de euro werden blootgelegd door de crisis. De EU werkt aan die fouten om uit de crisis te geraken en het vertrouwen van de markten te herstellen. De euro sneuvelde niet, maar de crisis blijft aanslepen. Dus wordt naarstig verder gewerkt. Het voorlopig laatste deel van oplossing, een Europees begrotingspact, staat voor de deur. Dat zal alle lidstaten die het ratificeren dwingen om te besparen. Stephen Bouquin, gewoon hoogleraar aan de Universiteit Evry-Parisud, wijst erop dat het Franse parlement het nieuwe pact al heeft goedgekeurd dat de soberheid structureel inschrijft in de grondwet. De Maastrichtnorm uit 1992 stelde dat een land jaarlijks geen tekort groter dan 3% van het bruto binnenlands product (BBP) mocht hebben in de begroting. Het begrotingstekort mag nu de 0,5% niet overschrijden! En dit net op het moment dat het IMF zegt dat dit een negatief effect zal hebben op de inkomsten en de economische groei. Die laatste twee boeren overigens al de laatste drie jaar terug in Europa.

Meer Europa dus. Geen monetaire unie zonder budgettaire unie is de institutionele interpretatie in een nieuwe poging om het vertrouwen terug te winnen. De lidstaten zullen deze 'gulden regel' in hun grondwet moeten invoeren alsook een automatisch correctiemechanisme dat niet meer onderworpen is aan het overleg van hun parlement. Neen, als er tekorten zijn zal de Europese Commissie en de Europese Raad zelf rechtstreeks structuurhervormingen voorleggen en stellen ze overtredingen vast, dan komen er automatisch sancties, lees: hoge boetes. Dit verdrag zal worden toegepast vanaf het moment dat 12 van de 25 lidstaten het hebben goedgekeurd (geratificeerd heet dat dan) en dit ten laatste op 1 januari 2013. Happy new year!

Wat vinden onze politici hiervan?

Waarom werkt de EU altijd alleen maar verder aan een economische integratie van de lidstaten? Waarom is er geen sociaal luik dat er parallel aan ontwikkeld wordt? Met naast een strenge begrotingsnorm ook afspraken over bijvoorbeeld Europese minimumlonen? Kan er nog iets ondernomen worden tegen dit Europees dictaat dat eraan komt? En gaan onze politieke fracties dit begrotingspact goedkeuren?

Allemaal vragen die moderator John Vandaele (Mo*-journalist) na een middagpauze graag voorlegde aan de politici. Zij kwamen: Bruno Tobback (nationaal voorzitter SP.a), Stefaan Vercamer (federaal parlementslid CD&V) en Philippe De Backer (Europees parlementslid Open VLD).

GROEN was verontschuldigd en NVA zegde daags voordien af.

Eerst gaf Ronald Janssen, adviseur bij het Europees Vakverbond, nog een extra schot voor de boeg. Volgens Janssen zit er na het begrotingspact nog een ander verdrag aan te komen, een verdrag voor een échte Economische en Monetaire Unie. Het gaat ernaartoe dat de landen van de Eurozone een contract zullen moeten aangaan met de EU over structurele hervormingen en de uitvoering ervan. Het zou er op neer komen dat de draconische maatregelen en –programma's waar Griekenland, Ierland, Portugal, Spanje en Italië nu al onder vallen, onderhandeld zullen worden met alle lidstaten en afdwingbaar zullen gemaakt worden. Ze willen vanuit Europa de loonvorming bewaken om inflatie te vermijden en de nationale concurrentiepositie te verbeteren.

Wat vinden de politici en hun partijen over het strenge Europese besparingsbeleid, dat tot nu toe nog niet gewerkt heeft en zijn ze van plan om het begrotingspact goed te keuren? CD&V vindt bij monde van Stefaan Vercamer dat we moeten handelen als '*goede huisvaders*': "We kunnen niet meer uitgeven dan dat er binnenkomt. De beste maatregel voor economische heropleving is tot een budgettair evenwicht komen tegen 2015. We moeten die afspraak met Europa nakomen op een sociale manier." Bruno Tobback volgt de stelling van het IMF dat besparing op besparing niet werkt. Anderzijds is hij van mening dat je de begrotingstekorten niet kan blijven opbouwen rekening houdend met de kosten die op ons afkomen en met een staatschuld van 100 % in ons land. Zijn partij gaat akkoord met de rechtvaardigheidsagenda die Vercamer vooropstelt. België moet trachten een begrotingsevenwicht te realiseren op een zo sociaal mogelijke manier. Dit was beter gebeurd in periodes van hoogconjunctuur. Dan was er meer tijd en garantie van solidariteit. Maar SP.a zal het begrotingspact goedkeuren. Ook Open VLD ziet er geen graten in. Volgens Philippe De Backer mogen we ons niet blindstaren op de korte termijn. We moeten kijken wat het perspectief is op langere termijn: we moeten besparen en hervormen, kijken hoe we kunnen verbeteren. Het voorgestelde begrotingspact kan daarbij helpen.

En nu?

Academici wijzen op de gevaren van een steeds grotere armslag en rechtstreekse maatregelen van Europa op de lidstaten, de politieke partijen zullen deze maatregelen goedkeuren terwijl de vakbonden het ergste vrezen. Kan deze asociale Europese trein nog gestopt worden?

Jan Maertens

Communicatie Verantwoordelijke ACV Gent – Eeklo

Foto's van de studiedag (met dank aan het ACV)

<https://picasaweb.google.com/101161532789719614865/Bestanden>